

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА**

**ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ**

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ,
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ В
ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ: МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ,
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ**

Збірник наукових праць

Випуск п'ятдесят сьомий

**Київ - Вінниця
2020**

Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2020. Вип. 57. 207 с.

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України **категорії «Б»** в галузі педагогічних наук, **за спеціальностями 011, 014, 015** (Наказ МОН України №886 від 02.07.2020 р.).

Збірник наукових праць включено до наукометричних баз: Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека ім. Вернадського, Academic Resource Index, Scientific Social Community

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Лазаренко Наталія Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Гуревич Роман Семенович – доктор педагогічних наук, дійсний член (академік) НАПН України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР

Шевченко Людмила Станіславівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Бойчук Віталій Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Горбатюк Роман Михайлович – доктор педагогічних наук, професор, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, Україна.

Гуревич Ірина – PhD, професор, Технічний університет м. Дармштадт, Інститут трансформації знань, м. Дармштадт, ФРН.

Дмітренко Наталя Євгенівна – кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Клочко Віталій Іванович – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Україна.

Клочко Оксана Віталіївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Ковтонюк Мар'яна Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Коломісць Алла Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Петрук Віра Андріївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Україна.

Фрицюк Валентина Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

АСОЦІЙОВАНІ РЕДАКТОРИ:

Акімова Ольга Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Биков Валерій Юхимович – доктор технічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м. Київ, Україна.

Василенко Євгеній Олександрович – доктор педагогічних наук, професор, академік МАТО, установа освіти «Вітебський державний університет імені М. П. Машерова», м. Вітебськ, Республіка Білорусь.

Герасимова Ірина Геннадіївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Гомонюк Олена Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, Хмельницький національний університет, м. Хмельницький, Україна.

Замкова Наталя Леонідівна – доктор філософських наук, професор, Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця, Україна.

Кадемія Майя Юхимівна – кандидат педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Козяр Михайло Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна.

Кучай Тетяна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси, Україна

Литвин Андрій Вікторович – доктор педагогічних наук, професор, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна.

Лук'янова Лариса Борисівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м. Київ, Україна.

Ляска Євгенія Івона – доктор педагогічних наук (габілітований), професор звичайний, Академія Ігнатіана в Кракові (замський відділ у Катовіце), м. Краків, Республіка Польща.

Маташ Ольга Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Мозгальова Наталя Георгіївна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Ничкало Нелля Григорівна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України, м. Київ, Україна.

Паламарчук Ольга Миколаївна – доктор психологічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Руденко Лариса Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна.

Шахов Володимир Іванович – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Штифурак Віра Євгенівна – доктор педагогічних наук, професор, Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця, Україна.

Беженар Юлія Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, установа освіти «Вітебський державний університет імені М. П. Машерова», м. Вітебськ, Республіка Білорусь.

ВИКОНАВЧІ РЕДАКТОРИ

Уманець Володимир Олександрович – веб-редактор, кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Люльчак Світлана Юрївна – редактор верстки, кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна.

Рекомендовано до друку вченою радою

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол №4 від 16 листопада 2020 р.).

У збірнику наукових праць знаєні дослідники, педагоги-практики середніх загальноосвітніх шкіл, закладів професійно-технічної освіти, працівники коледжів і закладів вищої освіти висвітлюють теоретичні й прикладні аспекти впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методик навчання у підготовку кваліфікованих робітників, молодших спеціалістів, бакалаврів і магістрів. Для науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, коледжів, закладів професійно-технічної та вищої освіти, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти. Статті збірника подано в авторській редакції.

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
NATIONAL ACADEMY OF EDUCATIONAL SCIENCE OF UKRAINE**

**IVAN ZIAZUN INSTITUTE OF PEDAGOGICAL AND
ADULT EDUCATION
INSTITUTE OF VOCATIONAL TECHNICAL TRAINING
INSTITUTE OF INFORMATION TECHNOLOGIES AND
LEARNING TOOLS**

**VINNYTSIA STATE MYKHAILO KOTSIUBYNSKYI
PEDAGOGICAL UNIVERSITY**

**EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF PEDAGOGY,
PSYCHOLOGY, PREPARATION OF HIGH QUALIFICATION
PROFESSIONALS**

**MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES AND
INNOVATION METHODOLOGIES OF EDUCATION
IN PROFESSIONAL TRAINING: METHODOLOGY,
THEORY, EXPERIENCE, PROBLEMS**

Collection of Scientific Papers

Issue 57

**Kyiv – Vinnytsia
2020**

Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training: Methodology, Theory, Experience, Problems : Collection of Scientific Papers. Vinnytsia : TOV «Druk+», 2020. Is. 57. 207 p.

The collection of research papers was added to the list of scientific professional editions of Ukraine, **Category «B»** in the field of pedagogical sciences, in specialties - **011, 014, 015** (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 886.02.07.2020).

Collection of Scientific Papers is abstracted and indexed in scientific services: Index Copernicus, Google Scholar, National Library Vernadsky, Academic Resource Index, Scientific Social Community

EDITOR IN CHIEF

Lazarenko Natalia I., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

EDITOR IN CHIEF DEPUTY

Gurevych Roman S., Doctor of Pedagogical Sciences, Valid member (academician) of the National Academy of Sciences of Ukraine, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

RESPONSIBLE SECRETARY

Shevchenko Liudmyla S., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

MEMBERS OF EDITORIAL BOARD

Boychuk Vitaliy M., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Gorbatuk Roman M., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, Ternopil, Ukraine.

Gurevych Iryna, PhD, Professor, Technical University of Darmstadt, Institute for the Transformation of Knowledge, Darmstadt, Germany.

Dmitrenko Natalia Ye., Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Klochko Vitaliy I., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine.

Klochko Oksana V., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Kovtoniuk Mariana M., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Kolomiets Alla M., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Petruk Vira A., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine.

Frytsiuk Valentyna A., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

ASSOCIATED EDITORS

Akimova Olga V., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Bykov Valerii Yu., Doctor of Technical Sciences, Professor, Valid member (academician) of the National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of Information Technologies and Training of National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

Vasylenko Evhenii O., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician, Education Institution «Vitebsk M. P. Maserov State University», Vitebsk, Bilorus.

Herasyova Iryna H., Doctor of Pedagogical Sciences, associate professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Gomoniuk Olena M., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Khmelnytsky National University, Khmelnytsky, Ukraine.

Zamkova Nataliia L., Doctor of Philosophy, Professor, Vinnytsia Trade and Economic Institute of Kyiv National Trade and Economic University, Vinnytsia, Ukraine.

Kademiia Maiia Yu., Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Koziar Mykhailo M., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv State University of Life Safe, Lviv, Ukraine.

Kuchai Tetiana P., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy, Cherkasy, Ukraine.

Lytvyn Andrii V., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Lviv State University of Life Safe, Lviv, Ukraine.

Lukianova Larysa B., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Ivan Ziazun Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

Liaska Evheniia Ivona, Doctor of Pedagogical Sciences (habilitated), Professor ordinary, Ignatian Academy in Krakow (suburban department in Katowice, Krakiv, Poland.

Matias Olga I., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Mozhaliova Natalia H., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Nychkalo Nellia G., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Valid member (academician) of the National Academy of Sciences of Ukraine, Department of Professional Education and Adult Education of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

Palamarchuk Olga P., Doctor of Psychological Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Rudenko Larysa A., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Lviv State University of Life Safe, Lviv, Ukraine.

Shakhov Volodymyr I., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Shtyfurak Vira E., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Trade and Economic Institute of Kyiv National Trade and Economic University, Vinnytsia, Ukraine.

Bezhenar Yuliia P., Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Education Institution «Vitebsk M. P. Maserov State University», Vitebsk, Bilorus.

EXECUTIVE EDITORS

Umanets Volodymyr O., Web editor, Candidate of Pedagogical Sciences, associate professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Liulchak Svitlana Yu., Layout editor, Candidate of Pedagogical Sciences, associate professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine.

Approved for the print by the resolution of the Scientific Board
of Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskyi Pedagogical University (Protocol №4 of 16.11.2020).

The collection of scientific papers is devoted to theoretical and applied aspects of application of modern information technologies and innovation methodologies of education in professional training, junior specialists, bachelors, specialists and masters. It presents a wide range of scientific works by famous scientists, pedagogues of comprehensive secondary schools, vocational schools, higher education establishments. The target readership of scientific papers collection includes pedagogues of comprehensive secondary schools, vocational schools, higher education establishments and institutions of postgraduate pedagogic education. The articles are presented in author redaction.

УДК 378.4:811

DOI: 10.31652/2412-1142-2020-57-125-130

Можаровська Олена Едуардівна

кандидат педагогічних наук, старший викладач

Вінницького національного аграрного університету, м. Вінниця, Україна

ORCID 0000-0002-1095-3142

mozharovskaya1968@gmail.com

НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Анотація. Стаття розкриває суть проблеми навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування студентів технічних освітніх закладів. Визначено та охарактеризовано поняття «фахівець». Професійно орієнтоване іншомовне спілкування розглядається як необхідний інструмент професійного та особистісного розвитку фахівця, а також як інструмент його майбутньої професійної діяльності. Акцентується увага на специфіці професійно орієнтованого іншомовного спілкування, яка передбачає розвиток у студентів комунікативних компетенцій, основу яких складають сформовані комунікативні вміння. Аналізуються особливості іншомовної підготовки майбутніх технічних фахівців. Виділені декілька основних положень для досягнення необхідного рівня володіння професійно орієнтованого іншомовного спілкування. Обґрунтовано значимість диференційованого навчання іншомовного спілкування в групах. Підкреслено, що мова є формою існування свідомості, засобом формування і, одночасно, існування думок. Автор зазначає, що в технічному освітньому закладі іноземна мова як дисципліна, а саме професійно орієнтована іноземна мова, є «сполучною ланкою» професійного і гуманітарного знання, що сприяє збереженню цілісності професійної та іншомовної складових у навчанні. Відзначається важливість створення умов для подолання студентами мовного бар'єру. Наголошено, що організація процесу навчання іншомовного спілкування в технічному фаховому навчальному закладі є актуальним завданням сьогодення і розглядається з позицій підвищення результативності професійної освіти майбутніх технічних фахівців.

Ключові слова: професійно орієнтоване іншомовне спілкування, іноземна мова, фахівець, професійна діяльність, технічний навчальний заклад.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Говорячи нині про професійно орієнтоване іншомовне спілкування, не можна не сказати про його специфіку, що передбачає розвиток у студентів комунікативної компетенції, основу якої складають комунікативні вміння, сформовані на базі мовних, а також лінгвістичних і країнознавчих знань. Оскільки останнім часом значимість застосування професійно орієнтованого іншомовного спілкування дуже велика, викладачі іноземної мови повинні прагнути більш високого рівня підготовки студентів.

Очевидно, що за недостатнього рівня формування в студентів технічних освітніх закладів комплексу вмінь професійно орієнтованого іншомовного спілкування, виникає проблема якості підготовки студентів як майбутніх професійних фахівців, а також можливості ефективно функціонувати під час міжкультурних ділових контактів.

Проте, в наш час від сучасного фахівця потрібна висока професійна мобільність, широта кругозору, гнучкість розуму, прагнення до новаторства, постійна увага до новинок іноземної науково-технічної літератури. Професійно орієнтоване іншомовне спілкування як інструмент професійного та особистісного розвитку фахівця, таким чином, стає інструментом його діяльності. Технічно-теоретичні та практичні знання, отримані в навчальному закладі, повинні не тільки стимулювати й мотивувати діяльність фахівця в плані перетворення навколишнього світу, а й постійно спонукати до самовдосконалення. У здійсненні цього значна роль відводиться гуманітарним дисциплінам, іноземним мовам у тому числі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Велике значення для вивчення сучасних тенденцій розвитку вищої професійної освіти в процесі нашого дослідження мали праці Є. В. Бондаревської, Р. С. Гуревича, М. Ю. Кадемїї, М. В. Кларїна, Є. В. Ткаченко. Під час аналізу проблем розвитку професійної освіти для нас важливим були точки зору науковців Е. Ф. Зеєра, Н. Е. Касаткіної, Є. О. Клімова, В. В. Краєвського, Н. В. Кузьміної, Ю. О. Лаврікова, А. К. Маркової, Л. Г. Соломко.

Значний досвід теорії навчання іншомовної діяльності в навчальному процесі, а також досвід навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування студентів технічних освітніх закладів висвітлено в працях В. Г. Волошина, Н. Д. Гальської, І. А. Зимньої, О. М. Леонтьєва, Н. О. Мальцевої.

Мета статті полягає у визначенні специфіки навчання майбутніх технічних фахівців іншомовного професійного спілкування, а також шляхів покращення педагогічних умов щодо їхньої фахової підготовки.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Оскільки ми розглядаємо професійно орієнтоване спілкування як інструмент професійної діяльності майбутнього фахівця, то вважаємо за необхідне більш детально зупинитися на деяких точках зору про поняття «фахівець», яке, базуючись на тій чи іншій ідеї, мало на різних етапах дослідження різне тлумачення в педагогіці. Це можна пояснити тим, що в характеристиці фахівця в педагогічній теорії з позицій його підготовки є свої особливості, оскільки ми маємо справу з різноманітними, соціально зумовленими, а тому специфічними відносинами.

Безсумнівно, в це поняття, перш за все, входить придбання професійних знань, умінь, навичок у відповідній сфері діяльності. Проте, визначення «фахівець» дослідники цієї проблеми вкладають різний зміст.

Ю. О. Лавріков вкладає в поняття «фахівець»: «... а) функціональну сутність фахівця; б) широту його професійного профілю; в) професійні характеристики; г) експертні оцінки і прогнози розвитку його діяльності на найближчу й віддалену перспективу; д) схеми навчальних дисциплін з урахуванням їх обсягу та співвідношенням»[2, с. 19]. І. І. Сігов вважає, що необхідно представити образ фахівця і точно сформулювати в конкретній документації, яким він повинен бути для певного періоду часу. На його думку, образ фахівця, перш за все, включає паспорт фахівця як опис об'єктивних вимог до нього [4, с. 8]. Звичайно, під час підготовки фахівця однієї з ключових позицій є формування особистості професіонала, яке в рамках нашого дослідження ми також пов'язуємо з формуванням умінь професійно орієнтованого іншомовного спілкування.

Необхідно відзначити, що іноземна мова як дисципліна в технічному навчальному закладі є найважливішим фактором культурної освіти. Одночасно іноземна мова виконує ще одну важливу функцію, а саме, функцію гуманізації вищої освіти студентів технічних навчальних закладів. Мова є формою існування свідомості, засобом формування і, одночасно, існування думок. Під час навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування (а для нас важливий саме технічний навчальний заклад) викладається не просто іноземна мова, а більше здійснюється введення майбутніх фахівців у контекст техніки. Розгляд фактів, їх аналіз, інтерпретація основних закономірностей розвитку техніки з філософських позицій іманентного зв'язку «людина - техніка» допомагає майбутньому фахівцю сприймати техніку за критеріями загальнолюдських цінностей і культури.

Особливості підготовки технічних фахівців як стратегії професійної освіти на рівні міжнародного диплома стали за кордоном предметом активного обговорення викладачів, психологів, соціологів. Акцент робиться на тому, що екстра функціональні компетенції фахівців, які є нематеріальним ресурсом їх ефективної професійної діяльності, формують значимий професійний потенціал, що забезпечує конкурентну перевагу на ринку праці. Серед

програм, розроблених останнім часом у провідних центрах освіти та підготовки фахівців (Сполучені Штати, Німеччина, Швейцарія та ін.), пропонуються такі програми, які головною метою вважають формування й розвиток лідерських якостей фахівця, а також удосконалення компетентностей, необхідних у професійній діяльності. До таких найважливіших якостей серед інших віднесено вміння спілкуватися.

У традиційній вітчизняній підготовці фахівців останнім часом об'єктом наукового вивчення, предметом обговорення і методичних дискусій актуальним стало питання про пошук можливостей вирішення цих завдань. Задовольняючи комунікативні потреби майбутнього фахівця щодо професійно орієнтованого іншомовного спілкування, ми маємо право говорити про розвиток мовної особистості, яка характеризується не тільки тим, що вона знає про мову, а й тим, що вона може з цим робити [5].

Теоретичні та практичні дослідження з проблем навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування [1], власний практичний педагогічний досвід дозволили на підставі аналізу зробити висновок, що професійно орієнтоване іншомовне спілкування є інструментом професійного та особистісного розвитку фахівця, що володіє комплексом умінь комунікативного характеру, який проявляється в професійно значущих ситуаціях під час вирішення управлінських завдань і міжкультурної взаємодії.

Розглядаючи комунікативну компетентність, ми відзначаємо її головну ознаку: надпредметну, тобто вона багатофункціональна, міждисциплінарна. Як і будь-яка компетентність, вона вимагає значного інтелектуального розвитку: абстрактного мислення, саморефлексії, визначення своєї власної позиції, самооцінки, критичного мислення та ін. [3].

У процесі спеціальної підготовки студентів іноземна мова стає засобом придбання комунікативної компетентності фахівця, інструментом його ефективної професійної діяльності. Це положення ми визначаємо як придбання одного з професійно значущих якостей фахівця. Формуючи навички та вміння професійно орієнтованого іншомовного спілкування, ми вчимо студентів практичного володіння іноземною мовою. Оскільки багато підприємств використовують у своєму виробництві закордонні технології, досвід, мають іноземних партнерів, то володінню іноземної мови відводиться особливе місце серед професійно значущих якостей сучасних фахівців. Володіння навичками й вміннями професійно орієнтованого іншомовного спілкування істотно розширює професійну компетентність фахівця, підвищує його конкурентоспроможність на ринку праці. Тому для нас вихідною позицією під час підготовки фахівця є диференційоване навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування в групах.

Очевидно, що освіта є відображенням культури певного періоду в суспільстві, а взаємозв'язок культури й освіти проявляється в тому, що про рівень виховання та освіченості можна судити через рівень культури в суспільстві, і навпаки. Процес професійної підготовки фахівця (у тому числі навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування) як процес його професійно особистісного становлення ми розглядаємо з позицій культуuroобразуючого характеру освіти. Це передбачає розробку конкретних підходів, методів і принципів у навчанні та вихованні.

Вибір мети навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування майбутніх фахівців у технічному освітньому закладі визначається роботодавцем, тобто соціальним замовленням. Важливо, щоб фахівець, випускник технічного навчального закладу, володів іноземною мовою в тому обсязі, який дозволяє вирішувати йому професійні завдання. Іншими словами, після закінчення навчального закладу випускник повинен не тільки володіти спеціальними знаннями, а й бути підготовлений здійснювати професійну діяльність у більш широкому сенсі, вміти користуватися іноземними джерелами, розуміти спеціальну наукову літературу. Зростає необхідність як в усному спілкуванні, так і в наявності навичок письма: ділові зустрічі, контакти, обговорення умов контрактів, вивчення специфікацій, електронні повідомлення – фахівець повинен бути готовий до всього. У професійній діяльності рівень

компетентності залежить від уміння людини реалізувати себе через спілкування: встановити ділові контакти, зробити самопрезентацію або доповідь, захистити проект і т.п.

Виходячи з цього, ми виділили декілька основних положень для досягнення цього рівня, а саме:

- формування в студентів комунікативно достатніх умінь у говорінні, аудіюванні, читанні та письмі;
- створення компенсаторних стратегій та розвиток уміння виходити з положення при дефіциті мовних засобів;
- розвиток уміння вчитися.

Орієнтація сучасної методики навчання іноземним мовам на принцип комунікативності [1, 5] передбачає широке використання на уроці навчально-мовних ситуацій, які являють собою сукупність мовних і немовних умов, поставлених нами студенту, необхідних і достатніх для того, щоб він правильно здійснив мовленнєву дію відповідно до наміченого нами комунікативного завдання.

До вказаних умов навчально-мовних ситуацій відносять: мотиваційно-цільові фактори, загальний контекст діяльності, ролі, взаємини комунікантів і їх кількість, тему розмови, комунікативні завдання.

Та чи інша зміна цих умов впливає на продукт мовної дії, її мету, програму, операційну структуру. Це робить навчально-мовні ситуації незамінними під час вирішення великої кількості завдань, що виникають у процесі диференційованого навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування.

Навчально-мовленнєва ситуація стає дієвим стимулом до спілкування іноземною мовою тільки в тому випадку, якщо вона близька кожному студенту по тих складових, які вона включає, по діяльності, яку вона покликана обслужити, за способом її формулювання, за характером комунікативного завдання і т.п. Отже, під час підбору і розподілу навчально-мовленнєвих ситуацій викладачеві необхідно брати до уваги індивідуальні особливості студентів, здійснювати диференційоване навчання. Аналізуючи це питання ми з'ясували, що більшість викладачів вважають, що диференційоване навчання є однією з форм підвищення результативності навчання студентів технічних навчальних закладів професійно орієнтованого іншомовного спілкування. Відзначається важливість створення умов для подолання студентами бар'єру мовної та психологічної невпевненості, значущість обліку їхніх індивідуальних можливостей. Практично у всіх групах викладачі стикаються з ситуацією, коли всередині однієї підгрупи навчаються студенти з різним рівнем мовної підготовки.

Як бачимо, це вказує на необхідність врахування не тільки різного рівня попередньої мовної підготовки студентів, а й різного визначення ними перспектив застосування умінь іншомовного спілкування в майбутній професійній діяльності. Зазначається доцільність алгоритмізації процесу навчання, що дозволяє зняти деякі проблемні питання в процесі навчання. Основна частина викладачів вважає, що в процесі навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування важливо формувати й самооціночні вміння поряд із практичними та когнітивними вміннями.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

На підставі аналізу, а також теоретичних і практичних досліджень, були зроблені висновки: 1) професійно орієнтоване спілкування є інструментом професійного та особистісного розвитку фахівця; 2) головною ознакою комунікативної компетентності є надпредметна (багатофункціональна, міждисциплінарна).

Виділені основні положення щодо досягнення високого рівня комунікативної іншомовної компетентності майбутніх фахівців у технічному освітньому закладі, а саме: а) формування достатніх умінь у говорінні, аудіюванні, читанні, письмі; б) створення компенсаторних стратегій; в) розвиток уміння вчитися.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, навчання іншомовного спілкування це специфічний процес, в якому головне – формування вмінь і навичок користування іноземною мовою як засобом спілкування в межах тієї тематики, яку передбачає програма. Організація процесу навчання іншомовного спілкування в технічному фаховому навчальному закладі є актуальним завданням сьогодення й розглядається з позицій підвищення результативності професійної освіти майбутніх фахівців.

Професійно орієнтоване іншомовного спілкування ми визначаємо як інструмент професійного та особистісного розвитку фахівця, що володіє комплексом умінь комунікативного характеру, який проявляється в професійно значущих ситуаціях під час вирішення управлінських завдань і міжкультурної взаємодії.

У технічному навчальному закладі іноземна мова як дисципліна, а саме професійно орієнтована іноземна мова, є «сполучною ланкою» професійного і гуманітарного знання, що сприяє збереженню цілісності професійної та іншомовної складових в навчанні. Іноземна мова сприяє становленню професійно-суб'єктної позиції майбутнього фахівця, розвиває його емоційну та інтелектуальну сферу, підвищує потребу й інтерес до здобування нових знань, що дозволяє вважати професійно орієнтоване іншомовне спілкування інструментом діяльності майбутнього фахівця.

Під навчанням іншомовного спілкування студентів технічних навчальних закладів розуміється дидактично організований освітній процес, заснований на диференціації навчання і реалізується комплексом навчальних і компенсційно-навчальних стратегій, що дозволяє студентам подолати бар'єр мовної та психологічної невпевненості через різного рівня попередньої підготовки, здобути уміння іншомовного спілкування, самостійно визначивши перспективи їх застосування в майбутній професійній діяльності.

Дане дослідження не вичерпує практичні проблеми навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування студентів технічних освітніх закладів. Подальший дослідний інтерес може бути направлений на більш глибоку розробку та обґрунтування варіативних форм і технологій диференційованого навчання та індивідуалізації процесу формування вмінь і навичок професійно орієнтованого іншомовного спілкування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Гализіна Е. Г. Формирование общекультурной и профессиональной компетенций при обучении иностранному языку в неязыковом вузе. / Научный альманах, 2015. № 9 (11). (Science almanac). – С. 1474-1479. По материалам международной научно-практической конференции «Современное общество, образование и наука». – Тамбов, 30 сентября 2015.
- [2] Лавриков. Ю. А. О модели профессиональной подготовки экономиста. Улучшение подготовки экономистов и экономической подготовки инженеров. / Ю. А. Лавриков. – Л., 1973. – 195 с.
- [3] Сигов И. И. Проблемы разработки конкретного содержания моделей специалистов широкого профиля. / И. И. Сигов. – Л., 1974. – 289 с.
- [4] Мальцева Н. А. Система языкового образования в неязыковых специализированных вузах (на материале английского языка): автореф. дис. ... доктора пед. наук / Н. А. Мальцева. – М., 2007.
- [5] Gudykunst W. Communicating with Strangers / W/ Gudykunst, Y. Y. Kim. – New York, 1992. – pp. 14-16.

TRAINING OF PROFESSIONALLY ORIENTED FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION OF STUDENTS OF TECHNICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS AS A PEDAGOGICAL PROBLEM

Mozharovska Olena E.

Candidate of Pedagogical Sciences (PhD), Senior lecturer

Vinnitsia National Agrarian University,

Vinnitsia, Ukraine

ORCID 0000-0002-1095-3142

mozharovskaya1968@gmail.com

Abstract. The article reveals the essence of the problem of teaching professionally oriented foreign language communication the students of technical educational establishments. The term "specialist" is defined and characterized. Professionally oriented foreign language communication is considered to be as a necessary way for professional and personal development of a specialist, as well as a way for his future professional activity. Emphasis is placed on the specifics of professionally oriented foreign language communication, which involves the development of students' communicative competences, the basis of which are the formed communicative skills. The features of foreign language training of future technical specialists are analyzed. There are several basic points to achieve the required level of proficiency in professionally oriented foreign language communication. The significance of differentiated learning of foreign language communication in groups is substantiated. It is emphasized that language is a form of existence of consciousness, a means of formation and, at the same time, an existence of thoughts. The author points out that a foreign language as a discipline, namely professionally oriented foreign language, is a "connecting link" of professional and humanitarian knowledge in technical educational establishments, which helps to preserve the integrity of professional and foreign language components in teaching. The importance of creating conditions for students to overcome the language barrier is noted. It is emphasized that the organization of the process of teaching foreign language communication in a technical professional educational establishment is an urgent task nowadays and is considered from the point of view of improving the efficiency of professional education of future technical specialists.

Key words: professionally oriented foreign language communication, foreign language, specialist, professional activity, technical educational establishment.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Galizina E. G. Formirovanie obschekulturnoy i professionalnoy kompetentsii pri obuchenii inostrannomu yazyku v neyazykovom vuze. / Nauchny almanakh, 2015. № 9 (11). (Science almanac). – S. 1474-1479. Po materialam mezhdunarodnoy nauchno-prakticheskoy konferentsii «Sovremennoe obshchestvo, obrazovanie i nauka». – Tambov, 30 sentyabrya 2015.
- [2] Lavrikov. Yu. A. O modeli professionalnoy podgotovki ekonomista. Uluchshenie podgotovki ekonomistov i ekonomicheskoy podgotovki inzhenerov. / Yu. A. Lavrikov. – L., 1973. – 195 s.
- [3] Sigov I. I. Problemy razrabotki konkretnogo sodержaniya modeley spetsialistov shirokogo profilya. / I. I. Sigov. – L., 1974. – 289 s.
- [4] Maltseva N. A. Sistema yazykovogo obrazovaniya v neyazykovykh spetsializirovannykh vuzakh (na materiale angliyskogo yazyka): avtoref. dis. ... doktora ped. nauk / N. A. Maltseva. – M., 2007.
- [5] Gudykunst W. Communicating with Strangers / W/ Gudykunst, Y. Y. Kim. – New York, 1992. – pp. 14-16.

НАШІ АВТОРИ:

Балтремус Володимир Євгенійович – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри українознавства. Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова.

Бардашевська Юлія Олегівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри методики навчання іноземних мов Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Баюрко Наталія Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри біології. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

Біда Олена Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології. Закарпатський угорський інституту імені Ференца Ракоці ІІ.

Бойчук Віталій Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Бойчук Оксана Юхимівна – викладач української мови та літератури ДНЗ «Вінницький центр професійно-технічної освіти технологій та дизайну».

Васаженко Наталія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри правознавства і гуманітарних дисциплін. Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету.

Василенко Надія Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувача кафедри управління та адміністрування Комунального вищого навчального закладу «Вінницька академія неперервної освіти».

Гамула Ігор Андрійович – кандидат педагогічних наук, професор, проректор з перспективного розвитку та інфраструктури університету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Гомонюк Олена Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки Хмельницького національного університету.

Гордійчук Галина Борисівна – кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Горобець Ангеліна Василівна – студентка магістратури кафедри біології Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Гулівата Інна Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ.

Гуревич Роман Семенович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, директор Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

Дембіцька Софія Віталіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки. Вінницький національний технічний університет.

Дзямко Вікторія Йосипівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки і психології Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ.

Добровольська Наталія Вікторівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету.

Іванчук Анатолій Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної освіти, економіки і безпеки життєдіяльності Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Ігнатович Олена Михайлівна – доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу психології праці. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Кадемія Майя Юхимівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті, професор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Калашнік Наталія Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри українознавства. Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова.

Кільдеров Дмитро Едуардович – кандидат педагогічних наук, професор, декан Інженерно-педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Кобилянська Ірина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки. Вінницький національний технічний університет.

Кобися Володимир Михайлович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Коваль Діана Володимирівна – аспірант, Університет імені Альфреда Нобеля.

Коношевський Леонід Леонідович – кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

Короткова Ліна Ігорівна – кандидат педагогічних наук, директор Державного навчального закладу «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю».

Косовець Олена Павлівна – кандидат педагогічних наук, викладач вищої категорії. Державна реабілітаційна установа «Центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Поділля».

Кузьмінський Анатолій Іванович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, професор. Глухівський національний педагогічний університет імені О. Довженка.

Кучай Олександр Володимирович – доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки. Національний університет біоресурсів і природокористування України.

Левчук Наталія Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри біології. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

Литвинова Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора, Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України.

Матвійчук Анатолій Якович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної освіти, економіки і безпеки життєдіяльності Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Матієнко Олена Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики навчання іноземних мов Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Матяш Ольга Іванівна – доктор педагогічних наук, професор університету, професор кафедри алгебри і методики навчання математики. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

Михайленко Любов Федорівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

Мінтій Михайло Михайлович – аспірант кафедри прикладної математики та інформатики, Криворізький державний педагогічний університет.

Можаровська Олена Едуардівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри української та іноземних мов Вінницького національного аграрного університету.

Нікітченко Лілія Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри біології. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

Ніколіна Ірина Іванівна – кандидат наук з державного управління, доцент кафедри менеджменту. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ.

Олефіренко Тарас Олексійович – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Попушко Надія Романівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

Попадинець Оксана Олександрівна – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.

Пригодій Микола Анатолійович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри промислової інженерії та сервісу Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Сарнавська Оксана В'ячеславівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Українського Національного університету водного господарства та природокористування.

Семеріков Сергій Олексійович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики та прикладної математики, Криворізький державний педагогічний університет.

Татаурова-Осика Галина Петрівна – кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник. Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Уманець Володимир Олександрович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Феднова Ірина Миколаївна – аспірант. Університет імені Альфреда Нобеля.

Чичук Антоніна Петрівна – доктор педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти. Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Гуревич Р. С., Гордійчук Г. Б., Кадемія М. Ю., Кобися В. М., Коношевський Л. Л. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	5
Кільдеров Д. Е., Пригодій М. А., Олефіренко Т. О., Гамула І. А. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ПРОФОРІЕНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ	14
Баюрко Н. В. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ КАРТ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ У СТАРШІЙ ШКОЛІ.....	24
Добровольська Н. В. ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ В ГОТЕЛЬНОМУ ТА РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ»	32
Косовець О. П. АДАПТАЦІЯ І МОДИФІКАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ПРОФЕСІЇ «ОПЕРАТОР КОМП'ЮТЕРНОГО НАБОРУ» ДЛЯ НАВЧАННЯ НЕЗРЯЧИХ УЧНІВ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ.....	40
Нікітченко Л. О., Горобець А. В., Опушко Н. Р., Левчук Н. В. УПРОВАДЖЕННЯ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН	48
Семеріков С. О., Литвинова С. Г., Мінтій М. М. ВПРОВАДЖЕННЯ КУРСУ З РОЗРОБКИ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ ВІРТУАЛЬНОЇ ТА ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ STEM-ДИСЦИПЛІН.....	55
Татаурова-Осика Г. П., Попадинець О. О. ВИКОРИСТАННЯ ПРИСТРОЇВ КАТЕГОРІЇ SMART У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.....	67

РОЗДІЛ 2

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Васаженко Н. О., Дембіцька С. В., Кобилянська І. М.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ДІАГНОСТУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ
СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ..... 78

Гулівата І. О., Ніколіна І. І.

РОЛЬ ЛОГІКИ У МАТЕМАТИЦІ ТА ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО
ФАХІВЦЯ 86

Короткова Л. І.

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ПОСЛУГ В УМОВАХ ОСВІТНЬО-ВИРОБНИЧОГО
КЛАСТЕРА..... 93

Калашнік Н. В., Балтремус В. Є., Сарнавська О. В.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОФЕСІЙНІЙ
ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТЬОГО ФАХІВЦЯ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ 100

Матієнко О. С., Бардашевська Ю. О.

АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ (З ДОСВІДУ УНІВЕРСИТЕТІВ РЕСПУБЛІКИ
ПОЛЬЩА)..... 107

Матвійчук А. Я., Іванчук А. В.

ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ
В УЧНІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ 113

Можаровська О. Е.

НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ
СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА 125

Феднова І. М.

СИСТЕМА МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК
ПЛАТФОРМА З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГОТОВНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ДО
ПРОСВІТНИЦЬКО-КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 131

РОЗДІЛ 3

ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ І ОСВІТІ ДОРΟΣЛИХ

Бойчук В. М., Уманець В. О., Бойчук О. Ю.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ СФЕРИ ПОСЛУГ У ЗАКЛАДІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ 140

Василенко Н. В.

АЛГОРИТМ АБО ПОСЛІДОВНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ ДІЙ ФАХІВЦЯ З ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ПОНЯТТЯ, ВЛАСТИВОСТІ, СКЛАДАННЯ ТА ВИКОНАННЯ 146

Гомонюк О. М.

РОЗВИТОК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ 155

Ігнатович О. М.

ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВІДМІННОСТІ ІННОВАЦІЙНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ 164

Кузьмінський А. І., Біда О. А., Чичук А. П., Кучай О. В., Дзямко В. Й.

РОЗРОБКА ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ЦИВІЛІЗАЦІЙНІ ЗМІНИ 174

Коваль Д. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ДОМАГАНЬ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ 181

Матяш О. І., Михайленко Л. Ф.

УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ УНІВЕРСИТЕТУ ТА ШКОЛИ ДЛЯ РОЗВИТКУ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ 189

НАШІ АВТОРИ: 200

ЗМІСТ..... 203

Наукове видання

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ
НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ:
МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ**

Збірник наукових праць

Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2020. Вип. 57. 207 с.

Відповідальний за випуск	Р.С. Гуревич
Оригінал-макет	С.Ю. Люльчак
Технічний редактор	О.Ю. Бойчук
Комп'ютерний набір	Л.А. Любарська
Дизайн обкладинки	С.С. Кізім

Збірник наукових праць включено до наукометричних баз:
Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека ім. Вернадського,
Academic Resource Index, Scientific Social Community

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України **категорії «Б»** в галузі педагогічних наук, **за спеціальностями 011, 014, 015**

(Наказ МОН України №886 від 02.07.2020 р.).

**Засновник Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

Офіційна веб-сторінка збірника:

<https://vspu.net/sit/index.php/sit>

**Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації –
серія КВ № 8417. Видане 06.02.2004 р.**

Підписано до друку 10 грудня 2020 р.

Формат 60x84/8.

Папір офсетний. Друк різнографічний.

Гарнітура Times New Roman. Ум. др. арк. 8,3

Наклад 120 прим.

ТОВ «Друк плюс»

Реєстраційне свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців серія ДК №3940 від 02.03.2005 р.

21100, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 25

Тел.: (0432) 46-51-17

**MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES AND
INNOVATION METHODOLOGIES OF EDUCATION IN PROFESSIONAL TRAINING:
METHODOLOGY, THEORY, EXPERIENCE, PROBLEMS**

Collection of Scientific Papers

Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training: Methodology, Theory, Experience, Problems : Collection of Scientific Papers. Vinnytsia : TOV «Druk+», 2020. Is. 57. 207 p.

Editor-in-Chief
Layout
Technical Chief
Computer typesetting
Cover Design

R.S. Gurevych
S.Yu. Liulchak
O.Yu. Boychuk
L.A. Liubarska
S.S. Kizim

Collection of Scientific Papers is abstracted and indexed in scientific services:
Index Copernicus, Google Scholar, National Library Vernadsky
Academic Resource Index, Scientific Social Community

The collection of research papers was added to the list of scientific professional editions of Ukraine,
Category «B» in the field of pedagogical sciences, in specialties - **011, 014, 015** (Order of the
Ministry of Education and Science of Ukraine No. 886, 02.07.2020).

Founder Vinnytsia State Mykhailo Kotsiubynskyi Pedagogical University

Webpage of journal:

<https://vspu.net/sit/index.php/sit>

Certificate of state registration of the printed source of mass medium KB № 8417

Published of 06.02.2004.

Signed of 10.12.2020

Format 60x84/8.

Offset paper. Risography print.

Typeface Times New Roman. Ум. др. арк. 8,3

Bill of 120 copies.

Publisher TOV «Druk+»

Certificate of state registration of printed source in
State Register of publishers DK № 3940 of 02.03.2005

21100, Vinnytsia, 600-richchya, 25

Tel.: (0432) 46-51-17